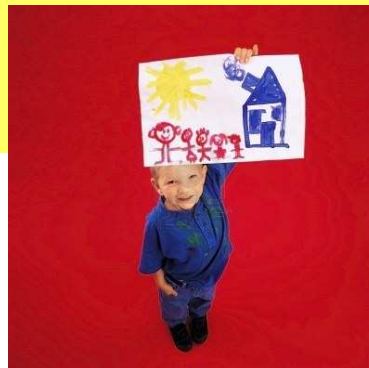
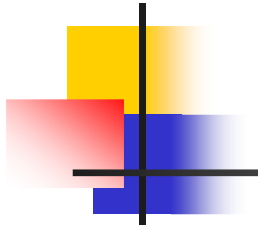

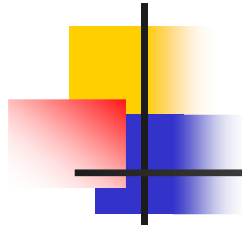
РАД СА ДАРОВИТОМ ДЕЦОМ

- Особине и васпитно-образовне потребе даровите деце

- Даровита деца имају неке опште и заједничке карактеристике, али могу и много да се разликују у бројним другим карактеристикама
- Међутим, нема оштро дефинисаних типова даровите деце и увек је могућа нека комбинација

Шест типова даровите деце

Ова типологија је резултат истраживања и практичног рада са даровитима!

- Успешно даровито дете (Тип 1)
- Изазовно даровито дете (Тип 2)
- Прикривено даровито дете (Тип 3)
- Непрепознато даровито дете (Тип 4)
- “Двоструко обележено” даровито дете (Тип 5)
- Аутономно даровито дете (Тип 6)

Успешно даровито дете (Тип 1)

- Дете које је најлакше препознати и око 90% препознате даровите деце спада у овај тип
- Ово су деца која су добро прилагођена захтевима друштвеног система и имају високо развијен појам о себи
- Послушна су, показују одговарајуће понашање, имају висока постигнућа и зато их воле и родитељи и васпитачи
- Међутим, они такође могу да се досађују у вртићу јер су брзо схватили систем, тако да користе минимум напора да би постигли оно што се очекује
- Нека од ове деце су врло зависна од предшколског и школског васпитно-образовног система, тако да су мање креативна и показују недостатак аутономије

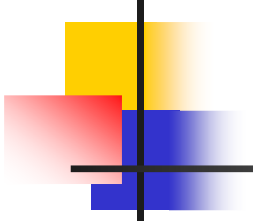
Изазовно даровито дете (Тип 2)

- Дивергентно даровито дете које поседује висок ниво креативности
- Овакво дете није конформиста и често долази у сукоб са родитељима и васпитачима
- Може да постане фрустрирано, уколико васпитно-образовни систем од вртића, па на даље не препозна његове способности
- Оваква деца могу да буду доживљена као реметилачки фактор у вршњачкој групи и често имају негативну слику о себи самима, чак иако су веома креативна
- Спадају у групу даровитих који би касније могли да буду кандидати за испадање из образовног система, зато што лако могу да се укључе у неке непожељне активности

Прикривено даровито дете (Тип 3)

- Даровито дете које пориче или прикрива своју даровитост и таленте да би се осећало прихваћеним од групе недаровитих вршњака
- Углавном су у питању девојчице, које су често несигурне и анксиозне, нарочито како њихове потребе за припадањем групи све више и више расту
- Те потребе за припадањем групи су често у конфликту са очекивањима родитеља и васпитача да дете покаже своју даровитост и високе способности

Непрепознато даровито дете (Тип 4)

- Фрустрирано дете чије потребе нису уопште препознате тако да се оно осећа одбаченим
- Обично је депресивно, повлачи се и одговара одбрамбено
- Овакво дете обично се врло касно препозна као даровито, па зато је огорчено и одбојно у понашању, захваљујући осећању одбачености
- Најчешће има ниско самопоуздање
- За овакву децу и њихове родитеље препоручљиво је саветовање са стручњацима (психолози, дечји психијатри...)

“Двоструко обележено” дете (Тип 5)

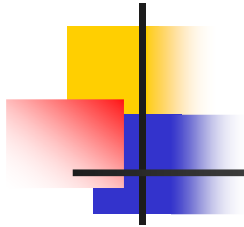
- Даровита деца која имају неку физичку или емоционалну сметњу у развоју или имају потешкоће у учењу
- Ова група јасно и директно не показује даровито понашање на основу кога се могу идентификовати у предшколској установи или школи
- Они показују знаке стреса, фрустрације, одбацивања, беспомоћности или изолације
- Васпитно-образовни систем је више фокусиран на њихове слабости, него на њихове снаге

Аутономно даровито дете (Тип 6)

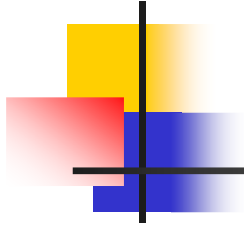
- Ово су деца која аутономно и независно од васпитно-образовног система уче и ефикасно стичу нова сазнања
- Они не раде онако како систем од њих очекује, већ покушавају да организују систем да ради за њих!
- Обично су веома успешни, родитељи и васпитачи их воле због њихових напредних постигнућа
- Често имају извесне лидерске карактеристике
- Такође су способни да изразе своја осећања слободно и на одговарајући начин

Како да васпитно-образовни систем одговори на потребе даровите деце? (1)

- Истраживачи су се заложили за *рано идентификовање* даровите деце и *рано подстицање* деце у развоју, што подразумева *максимално интелектуално стимулисање* и примену свих средстава која доприносе таквој стимулацији
- Најпоузданији метод препознавања и идентификације даровитих представља *посматрање деце*, праћење њиховог понашања у различитим активностима и играма, а затим подстицање у различитим областима

Како да васпитно-образовни систем одговори на потребе даровите деце? (2)

- Наглашена је потреба за *индивидуализацијом* васпитања
- Потребно је створити *климу* за *стваралачки рад*, одабрати материјале који ће подстаћи развој интелигенције, подстицати дечија питања и слушати њихове идеје, развијати групни рад и флексибилност у програмима рада